

PLEGERS VAN SEKSUEEL GEWELD; DIAGNOSTIEK EN BEHANDELING¹

Verslag van het Lustrumcongres van het Tijdschrift voor Seksuologie; 15 maart 2002

Gabriël Van Damme²

Naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van het Tijdschrift voor Seksuologie werd op 15 maart 2002 een lustrumstudiedag georganiseerd in Rotterdam rond het thema 'plegers van seksueel geweld: diagnostiek en behandeling'. Tezelfdertijd verscheen het eerste nummer van deze jaargang rond hetzelfde thema, in coproductie met het Vlaamse Tijdschrift voor Klinische Psychologie. De inhoud van de artikelen en van de voordrachten overlappen elkaar, althans ten dele.

Siegfried Koeck startte het rijkelijk gevulde programma met classificatie van pedoseksuelen en verkrachters, gevolgd door Dirk De Doncker die de klinisch psychologische diagnostiek van seksueel misbruikers belichtte. Hij besprak de meest gebruikte testen en onderlijnde dat het instrumentarium, ook al zijn er reeds grote vorderingen in de ontwikkeling ervan, nog duidelijk verdere evolutie vraagt. Stefan Bogaerts besprak de interpersoonlijke factoren bij de verklaring van pedoseksueel gedrag. Onder andere het belang van de vroegkinderlijke hechting werd in de verf gezet. Nadat Paul Cosyns de biomedische diagnostiek en behandelingsmogelijkheden (met speciale aandacht voor anti-androgenen, anti-serotonerge en anti-dopaminerge medicatie) de revue liet passeren, had Daan van Beek het over de cognitieve vervormingen bij seksuele delinquenten. Hij besprak de cognitieve gedragstherapie als de meest aangewende psychotherapeutische behandelingsvorm, spijtig genoeg met een (te) geringe succesratio. Corine de Ruiter bracht vervolgens een overzicht van effectstudies naar de psychotherapeutische behandeling van seksuele delinquenten. Ook hier domineert de cognitief gedragstherapeutische invalshoek en is succesvolle terugvalpreventie het criterium. Daarnaast werden nog enkele instrumenten voor de voorspelling van recidive met enig optimisme besproken zoals bijvoorbeeld de SVR-20. Chijs van Nieuwenhuizen was eerder sceptisch over de voorspellende waarde van diezelfde SVR-20 wanneer ze sprak over de risicotaxatie bij zedendelinquenten. Jos Frenken, tenslotte, presenteerde de resultaten van zijn studie over de beste reactiewijze van de vrouw bij (pogingen tot) verkrachting. Het bieden van weerstand is duidelijk

de beste verdedigingswijze.

Tot slot eindigde Luk Gijs met een overzicht van de historie van 25 jaar Tijdschrift voor Seksuologie.

Algemeen werd deze studiedag door vele deelnemers als geslaagd beschouwd. Toch wil ik hier enkele kanttekeningen maken. In de eerste plaats valt op dat in dit rijkelijk gestoffeerd programma de diagnostiek veel meer naar voren is gekomen dan de behandeling. Dit blijkt een weerspiegeling te zijn van de stand van zaken in het onderzoeksveld. De aandacht gaat in de eerste instantie naar de ontwikkeling van de diagnostische middelen. Therapeutisch is het aanbod zwak en weinig effectief. Even ging een stem op die suggereerde dat een combinatie van cognitief-gedragstherapeutische aanpak met een inzichtgevende benadering vruchtbaar zou kunnen zijn.

Ten tweede is de kloof tussen de onderzoekers en veldwerkers op vele plaatsen nog bijzonder groot. Tenslotte blijken vele onderzoekers in Nederland zowel als in Vlaanderen goed en veel werk te presteren, zonder evenwel voldoende voeling of overleg met elkaar te hebben zodat de solo-prestaties vaak onvoldoende bekendheid of gevolg krijgen. Moge het Tijdschrift voor Seksuologie daar een blijvend forum voor zijn.

¹ geaccepteerd voor publicatie: 1 november 2002.

² Drs. G. Van Damme, psycholoog, werkzaam in eigen praktijk, Herentalsesteenweg 108, B-2280 Grobbendonk, België. tel. + (32) 14515396, fax + (32) 14500868; e-mail: gvandamme@village.uunet.be.